

Hnutí židovské mládeže Blau-Weiss v Československu (1918-1933)

Dana Kasperová

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Katedra pedagogiky a psychologie
Voroněžská 1329/13, 460 01 Liberec, Česká republika
dana.kasperova@tul.cz

Abstrakt

Studie se zabývá otázkou formování židovského hnutí mládeže Blau-Weiss jak v období před rokem 1918, tak v době prvorepublikového Československa. Text analyzuje aspekty, které stály u vzniku samostatného židovského spolku Blau-Weiss vzešlého z původního mládežnického německého spolku Wandervogel. V centru pozornosti stojí též formování idejí a ideových východisek hnutí v období po vzniku ČSR, kdy uvnitř hnutí získávají na síle zejména myšlenky sionismu a vystěhovalectví do Palestiny. Analyzován je ideový zlom a myšlenkový přerod ze skautské organizace Blau-Weiss (orientující se na pobyt v přírodě) v sionistické hnutí Techelet Lavan úspěšně šířící ideje sionismu mezi německou židovskou mládeží v ČSR. Problematika hnutí Blau-Weiss je kontextualizována s vývojem v dalších židovských mládežnických hnutích – českých, německých či sionistických.

Úvod

Hnutí mládeže patřilo v prvorepublikovém Československu k fenoménům, které se výrazným způsobem podílelo na formování idejí, etických postulátů či politického přesvědčení tehdejších mladých lidí. Spolky či organizace nejrůznějšího zaměření (tělovýchovné, skautské, křesťanské, socialistické aj.) vyvíjely velmi aktivní činnost a většina mládeže byla v některém z nich organizována. Jaká byla situace v židovském mládežnickém hnutí? Jak se formoval nejvýraznější spolek pro německou židovskou mládež Blau-Weiss? Jaké ideové a výchovné koncepty stojí u zrodu spolku Blau-Weiss? To jsou otázky, na něž se následující studie snaží hledat odpověď.

1 Spolky a spolková činnost v období před vznikem Československa

Bohatá spolková činnost probíhala jak v období Rakouska-Uherska, tak po vzniku samostatného Československa. Zakládat spolky v monarchii umožnil tzv. Říjnový diplom vydaný roku 1860, do té doby nebyla spolková činnost dovolena. Mezi prvními českými spolky byly Hlahol, Sokol, Umělecká beseda, Americký klub dam a jiné. Podobně jako spolky české byly v našich zemích zakládány i spolky německé či židovské a velmi výrazně odrážely nejen společenský kvas té doby, ale i kulturní hodnoty, myšlenkové ideály či politické směřování jednotlivých skupin - spolků. Nacionální či národnostní směřování, vyzdvihování vlastní národní historie a jazyka, bychom našli u řady tehdejších českých či německých spolků. U židovských spolků byla situace poněkud jiná a výrazně souvisela s otázkou identity Židů a jejich asimilace do většinového prostředí, v němž žili. Židé v Čechách až do poloviny 19. století většinou užívali ke komunikaci německý jazyk a osvojovali si německou kulturu. Tento fakt souvisel na jedné straně s reformami Josefa II., který radikálně změnil jejich právní i sociální postavení. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že čeština se teprve postupně stávala jazykem vyšších sociálních vrstev a vzdělanců. Až do 80. let 19. století obdrželo několik generací českých vzdělanců své vzdělání v německé řeči. Připomeňme, že teprve roku 1882 byla Karlovo-Ferdinandova univerzita rozdělena na českou

a německou či vznik České akademie věd z roku 1890. S tímto posunem a vznikem ryze české inteligence jako zřetelně „ohraničené socio-kulturní skupiny“ souvisí i vztah židovské populace k českému jazyku [7]. Není náhodou, že právě v tomto období začíná vznikat organizované českožidovské hnutí, jež založili první absolventi českých gymnázií. Avšak diskusi o židovských spolcích nelze omezit pouze na otázku jazykovou. Nesmíme zapomínat ani na skutečnost, která velmi výrazně utvářela vývoj židovského hnutí, a sice idea sionismu. Sionismus, jehož cílem byl návrat Židů do vlasti izraelské a vytvoření samostatného židovského státu, se mezi evropskými Židy velmi rychle šířil, a to právě od druhé poloviny 19. století.

2 Formování hnutí Blau-Weiss v období před světovou válkou

Vraťme se však k německému hnutí židovské mládeže, jež je centrem naší pozornosti, a jehož výrazným představitelem na poli tělovýchovném je spolek *Blau-Weiss*. Počátky tohoto hnutí židovské mládeže a jeho ideové ukotvení můžeme hledat u německého mládežnického spolku *Wandervogel*.

Neobyčejně úspěšné hnutí *Wandervogel* založil roku 1896 Karl Fischer v Berlíně-Steglitzu. Hlavní snahou *Wandervogelu* bylo přiblížit mládeži ideje romantismu, svobody a návratu k přírodě. Za tímto účelem spolek organizoval pěší turistiku, krátké i několikadenní pobyty v přírodě, táborové ohně se zpěvem. K počátečním idejím tohoto nově se formujícího konceptu Kasper ve své studii zmiňuje apel, jemuž členové silně podléhali, a sice „vyjít vstříc prosluněnému, zdravému, čistému životu. Pryč z města do náruče božské přírody“ [8: 26]. Hnutí *Wandervogel* si během krátkého času získalo velký počet členů, zejména mezi městskou středostavovskou mládeží, která tak demonstrovala svůj odklon od měšťáckého způsobu života, od tradičních společenských konvencí, od hodnot, jež reprezentovala generace jejich rodičů. Vzrůstající antisemitismus v německé společnosti však bránil integraci Židů do mnoha organizací a spolků té doby. Řada z nich vyzdvihovala svůj nacionální charakter a vedla diskusi o tom, zda je vůbec vhodné, aby se Židé účastnili německého spolkového života. Od roku 1913 začaly některé organizace omezovat počet svých židovských členů principem numerus clausus, jiné je odmítaly přijímat vůbec. Ne jinak tomu bylo i ve *Wandervogelu* – arijské paragrafy byly v rakousko-uherské větvi prosazovány od jejího počátku od roku 1911, v německé větvi pak od roku 1913. Na konferenci *Wandervogelu* v roce 1914 ve Frankfurtu byla na pořadu jednání též „židovská otázka“. Židé zde byli označeni za nežádoucí rasu uvnitř německé společnosti [3].

Židovská mládež nejen v Německu reagovala na tyto okolnosti zakládáním vlastních skautských skupin, které nezdávka kopirovaly ideály *Wandervogelu*. Typickým příkladem tohoto vývoje je právě hnutí *Blau-Weiss*. Od roku 1913 tak můžeme sledovat zakládání samostatných organizací *Blau-Weiss* například v Praze nebo ve Vídni. Ještě dříve začal *Blau-Weiss* působit ve Wroclavi či v Berlíně.

Pro vznik hnutí *Blau-Weiss* v Čechách můžeme sledovat dva důvody. Prvním z nich byl bezesporu vrůstající antisemitismus uvnitř německých hnutí. Lze se domnívat, že druhým důvodem byl určitý názorový rozpor uvnitř jiného spolku, a sice Bar Kochba. Část členů tohoto mládežnického sionistického spolku byla vedena snahou odloučit se od příliš intelektuálního a duchovního rázu Bar Kochby a nabídnout alternativu pro mladé, kteří by více uvítali pobyt v přírodě a budování osobních přátelství. Právě tito noví členové, kteří se rekrutovali z řad Bar Kochby, měli zřejmě nemalý podíl na akceptaci myšlenek sionismu uvnitř nově se tvořícího hnutí *Blau-Weiss*. I když zatím jen v latentní podobě. V předválečném období členové spolku *Blau-Weiss* spolu převážně jezdili na výlety, stanovali uprostřed divoké přírody, hráli na kytary u táborových ohňů a utužovali osobní přátelství. Teprve na druhém místě se zajímali o židovskou historii, sionismus či zemi izraelskou [7].

2.1 Blau-Weiss ve víru válečného dění

Během první světové války docházelo uvnitř hnutí *Blau-Weiss* k dalším změnám. I když z hnutí odešla řada jeho členů dobrovolně bojovat do armády, dařilo se získávat nové členy a hnutí se dále rozrůstalo. A to i nadále převážně o mládež z německy mluvících rodin. Mnozí rodiče se totiž obávali, že by jejich děti mohly přijít k úhoně v některé z německých mládežnických organizací, které během války ještě více zdůrazňovaly svůj nacionální charakter, a proto je raději posílali do této židovské organizace.

Určitý mezník ve vývoji *Blau-Weiss* představuje rok 1917 a jeho mezinárodní kontext. V Rusku došlo k bolševické revoluci, zároveň v témže roce došlo k vydání Balfourovy deklarace, v níž britské Spojené království vydalo příslib o vytvoření židovské domoviny a o podpoře židovského přistěhovalectví do Palestiny. Pod vlivem těchto okolností začaly uvnitř hnutí *Blau-Weiss* sílit myšlenky o možnosti symbiózy sionismu a socialismu, přesto se i nadále hnutí prezentovalo jako skautská organizace.

K dalšímu výraznému nárůstu hnutí došlo po rozpadu Rakouska-Uherska. Pád habsburské monarchie úzce souvisí též s otázkou krize identity u rakouských Židů. Před první světovou válkou se mnozí Židé považovali za rakouské Němce a vůči císařskému rodu projevovali jak svoji loajalitu, tak oddanost. S porážkou Rakouska-Uherska však nastal pocit nejistoty a Židé byli nuceni „redefinovat“ svou národní identitu. Pokud nezůstali u němečtví, přiklon k sionismu jim skýtal dobrou alternativu [7].

3 Vznik Československa jako mezník ve vývoji židovských mládežnických hnutí

Vznik samostatného Československého státu v roce 1918 přinesl zásadní změnu v právním postavení židovského obyvatelstva. Nově vzniklý stát se silnými národnostními menšinami se na mezinárodní úrovni zavázal saint-germainskou smlouvou z roku 1919 k ochraně menšin. Politická práva menšin se promítla i do Ústavy z roku 1920, kdy Československo jako jediný stát v Evropě umožnilo svým občanům přihlásit se k židovské národnosti při sčítání lidu [6]. Židům bylo umožněno zvolit si židovskou národnost bez ohledu na znalost jednoho z židovských jazyků (jidiš či hebrejsky), dokonce nemuseli být ani členy židovské náboženské obce. K židovské národnosti se tak mohl přihlásit prakticky kdokoliv, kdo se dle subjektivního přesvědčení cítil být Židem. Avšak díky silné a úspěšné asimilaci do české či německé jazykové a kulturní oblasti se k nově uznané židovské národnosti při sčítání lidu v roce 1921 přihlásil jen nízký počet obyvatel, a sice v celé ČSR jen 1,3%. Celorepublikové výsledky však mohou být zavádějící. Podíváme-li se na výsledky téhož sčítání na východě republiky, tedy na Podkarpatské Rusi, vidíme, že zde se k židovské národnosti přihlásilo 13,3% či na Slovensku 2,3% obyvatel [9]. Za jeden z hlavních důvodů takto rozdílných výsledků můžeme považovat odlišné chápání židovské identity a židovství vůbec či již zmíněnou míru asimilace na východě a na západě republiky.

3.1 Židovská spolková činnost za první republiky

Fakt, že židovská národnost byla zrovnoprávněna s národností českou, německou či jinou, sehrál nepochybně významnou roli v celospolečenském kontextu, spolky a spolkovou činnost nevyjímaje. Zejména mezi židovskou mládeží získávají myšlenky sionismu (židovského nacionalismu) stále více na síle a na popularitě, a s ní související obliba sionistického mládežnického hnutí.

Na druhou stranu je třeba dodat, že po celé období první republiky zde i nadále fungovala celá řada židovských spolků českých i německých. Mezi nejvýznamnější spolky, které na veřejnosti i na politické úrovni reprezentovaly zájmy českožidovské, patřil Svaz Čechů židů (SČZ), který vznikl v roce 1919 fúzí předválečných spolků Politické jednoty českožidovské a

Svazem českých pokrokových židů. Druhý nejvýznamnější českožidovský spolek představoval Akademický spolek Kapper, který se zaměřoval na úplnou asimilaci a vznikl též v roce 1919 změnou názvu a stanov z původního Spolku českých akademiků židů. Rovněž tak Českožidovské společenské sdružení vzešlé z předválečného Kroužku českožidovského dorostu si ve svých stanovách z roku 1921 stanovilo podporu soužití všech občanů republiky bez rozdílu vyznání a usilovalo též o povznesení národní, duševní či společenské úrovně svých členů, a to především vzděláváním a pěstováním vzájemnosti [7].

V oblasti německých židovských spolků je situace poněkud složitější. Organizované hnutí Židů německé národnosti podobné hnutí českožidovskému či sionistickému za první republiky neexistovalo. Němečtí Židé vnímali problémy, jaké působí německá menšina československé vládě, a bylo proto nesmyslné, aby zakládali spolky, které by prosazovaly příklon Židů k německé kultuře. Navíc většina Židů, i německých, se cítila být loajálními občany nového státu, který jim poskytl ústavou zaručenou ochranu. Omezím se zde proto pouze na výčet předválečných význačných německých elitních skupin, které ve své činnosti pokračovaly i po roce 1918 – řád B'nai B'rith či Herderverein, jehož členy byli např. i Max Brod, Felix Weltsch, Oskar Baum či Rudolf Fuchs. Mezi německými Židy v Čechách lze však pozorovat jeden zvláštní jev, a sice velmi rychle u nich získávaly zájem a sympatie myšlenky sionismu.

Hybnou silou sionistického hnutí v Československu byly podobně jako jinde ve světě aktivity mládeže. V předválečném období se sionistické aktivity odrážely zejména v činnosti spolků Bar Kochba či Theodor Herzl, po válce se zájem o sionismus přenesl z akademického prostředí do prostředí mládežnických organizací. Mládežnických sionistických spolků existovala celá řada po celém území republiky. Mezi nejvýznamnější a nejpočetnější patřila sportovní organizace Makkabi, která se soustředila více na tělocvik než na výchovu k sionismu. Z významných studentských sionistických spolků Čapková uvádí spolek Hatikva, Kartel – sdružení sionistických socialistických akademiků či Lese- und Redehalle jüdischer Hochschüller in Prag (Čtenářská beseda židovských akademiků) [7]. Rozhodující roli mezi sionistickou mládeží však sehrálo námi sledované hnutí Blau-Weiss, pomalu se přeměňující v organizaci Techelet Lavan (hebr. Modro-bílá).

4 Od Blau-Weiss k Techelet Lavan aneb formování hnutí po vzniku ČSR

Těsně po válce můžeme formování tohoto hnutí charakterizovat jako posun od romantismu a reformy života mládeže k uskutečňování praktického sionismu. Jak jsem již zmínila, u zrodu hnutí *Blau-Weiss* stále reforma života, jak dokládá též jeden z pamětníků: „Cílem byla „reforma života“, vzpoura proti, měšťáctví, šosáctví, pokrytectví, proti odcizení se přírodě – pojil nás odpor proti materialistickým životním hodnotám“ [4]. S první světovou válkou však došlo k ideovému posunu uvnitř hnutí, když židovská mládež byla stále intenzivněji konfrontována s myšlenkami židovského nacionalismu, s programem alija (vystěhovalectví) i s plány zemědělského výcviku a osadnictví v Palestině.

Důkazem tohoto ideového posunu je, že od roku 1919 spolek vystupuje pod novým názvem Sdružení židovské mládeže *Techelet-Lavan* (něm. Jüdischer Wanderbund Blau-Weiss). Při pohledu do archivních materiálů zjistíme, že ačkoli spolek oznámil své ustanovení, byl následně výnosem Zemské správy politické zakázán a rozpuštěn, neboť se dosud neodpoutal od ústředí ve Vídni [1].

Avšak k vážnému rozkolu uvnitř hnutí *Blau-Weiss* došlo v následujícím roce 1920 na spolkovém sněmu, který se konal v německém Mühlbergu. Řadoví členové zejména z českých poboček se zde ostře ohradili proti plánu vedoucích Waltera Mosese a Heinze Naglera, kteří prosazovali militantní strukturu *Blau-Weiss*. V čele hnutí mělo stát nejužší

vedení (coby všemocný „Führer“), níže v hierarchii stála menší uskupení („nižší důstojníci“) a nakonec řadoví členové hnutí („obyčejní pěšáci“). Zavádění vojenské disciplíny zrcadlilo i nové heslo, jež Moses prosazoval - „*Der Blau-Weiss ist eine Armee auf dem Marsch*“ („Blau Weiss je armáda na pochodu“). Čeští zástupci se od tohoto stylu důrazně distancovali a prosadili úplnou nezávislost své organizace na podobném hnutí v Německu [4].

I přes vnitřní ideové rozpory se hnutí *Blau-Weiss* daří v prvorepublikovém Československu rozšiřovat svou členskou základnu a otevírat pobočky na celém území Čech a Moravy – mimo jiné v Praze, Brně, Moravské Ostravě, Plzni, Liberci, Olomouci, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Českých Budějovicích, Pardubicích, Teplicích-Šanově, Karlových Varech, Jihlavě. Na Slovensku se hnutí nijak výrazně neprosadilo, naopak zde velký úspěch slavila jiná sionistická organizace – *Hašomer Hacair*. Toto hnutí vzniklo v Haliči, profilovalo se jako výrazně levicové až komunistické hnutí a ve východní Evropě se mu dařilo získat mnoho stoupenců. Členové *Hašomer Hacairu* nosili stejnokroje s výložkami, šátky na krku, klobouky a jejich heslo znělo: „Bud’ připraven“. Sionisté z *Hašomer Hacairu* byli většinou východoevropští Židé, kteří byli vychováni v ortodoxním prostředí a v početně velkých židovských komunitách. Žádné další vzdělávání v oblasti židovských tradic a jazyka nepotřebovali. Na rozdíl od členů *Blau Weiss*, kteří se po válce stále více zaměřovali na výuku hebrejštiny, židovských tradic a dějin ve snaze dopátrat se své vlastní židovské identity [7, 11]. Setkání s ideologií *Hašomer Hacairu* bylo dalším podnětem k diskusi o dalším ideovém směřování *Blau-Weiss*.

Odpovědí je změna názvu a stanov organizace *Blau-Weiss*. Od roku 1923 vystupuje již jako *Techelet Lavan* (hebr. Modro-bílá) a pevně stojí na základech sionismu. Ve stanovách spolku se uvádí, že účelem „jest pěstovati skauting u židovské mládeže, občanské ctnosti a vychovati tak nové židovské pokolení, silné a zdravé tělem a duchem. Účelu toho dosahuje pořádáním pravidelných vycházek a společenskými schůzkami, věnovanými výchově kulturní a mravní“ [2].

Celá řada členů se v prvních letech po válce rozhodla pro aliju (vystěhovalectví). Začaly vznikat první farmy, kde se budoucí vystěhovalci (chalucim) učili zemědělským pracím. Někteří z nich skutečně odjeli do Palestiny, kde založili kibucy Bet Alfa, Sarid, Givat Chajim a další. Od poloviny dvacátých let však dochází v *Techelet Lavan* k dalšímu ideovému posunu. V roce 1927 se konalo setkání Ústředního výboru sionistické organizace, na němž zazněla i zpráva o mládežnické organizaci *Techelet Lavan*, v níž mimo jiné zaznělo, že etapa, kdy se organizace orientovala na aliju je minulostí, neboť hnutí se již orientuje všeobecně sionisticky a vedoucí osobnosti již nejsou chalupové [7].

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že hnutí *Techelet Lavan* našlo silnou odezvu hlavně mezi německou sionistickou mládeží, a to nejen v německých pohraničních oblastech, ale i v jazykově smíšených oblastech a na Moravě. Hnutí *Techelet Lavan* tak mělo rozhodující vliv na utváření sionistického německého mládežnického hnutí v prvorepublikovém Československu.

Poděkování

Článek byl vydán s podporou GAČR v rámci řešení projektu „Výchovné programy a koncepce v německých pedagogických organizacích v meziválečném Československu“, grant č. 13-18725S.

Literatura

[1] Archiv města Prahy (AMP), Spolkový katastr, PŘ, SK XIV/342: *Blau-Weiss*.

- [2] Archiv města Prahy (AMP), Spolkový katastr, PŘ, SK XIV/595, *Stanovy z roku 1923*.
- [3] BARTÁKOVÁ, D.: *Hašomer Hacair a Tchelet Lavan v Československu (1918-1938). komparativní studie sionistických mládežnických organizací*. Diplomová práce. FF UP v Olomouci, 2010.
- [4] BEER, F.: *...a tys na Němce střílel, dědo?* Paseka, Praha – Litomyšl, 2008. ISBN 9787185-944-4.
- [5] *Blau-Weiss Blätter*, roč. 1920.
- [6] BROKLOVÁ, E.: *První československá ústava. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR*, Praha, 1998. ISBN 80-85270-08-0.
- [7] ČAPKOVÁ, K.: *Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách 1918-1938*. Paseka, Praha - Litomyšl, 2005. ISBN 80-7185-695-9.
- [8] KASPER, T.: *Výchova či politika? Úskalí německého reformně pedagogického hnutí v Československu v letech 1918-1933*. Karolinum, Praha, 2007. ISBN 978-80-246-110-6.
- [9] KASPEROVÁ, D.: *Výchova a vzdělávání židovských dětí v protektorátu a v ghettu Terezín*. Humanitas FF UK, Praha, 2010. ISBN 978-80-7308-327-4.
- [10] KASPEROVÁ, D.: Integrationsfrage der jüdischen Bevölkerung und das Schulwesen am Anfang des 20. Jahrhunderts. In HÖHNE, S.; UDOLPH, L. (ed.). *Deutsche – Tschechen – Böhmen. Kulturelle Integration und Desintegration im 20. Jahrhundert*. Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 2010, s. 63-72.
- [11] MEŠŤAN, P. (ed.): *Hašomer Hacair. Dejiny hnutia*. Múzeum židovskej kultúry, Bratislava, 2001. ISBN 80-8060-046-5.

JEWISH YOUTH MOVEMENT BLAU-WEISS IN CZECHOSLOVAKIA (1918-1933)

The study deals with the question of the formation of the Jewish youth movement Blau-Weiss in the period before the year of 1918 and at the time of the first Czechoslovak Republic. Text analyzes aspects growing from the original German youth association Wandervogel into the establishment of a separate Jewish association Blau-Weiss. In the center of attention is also shaping of ideas and philosophical background of the movement in the period after the creation of Czechoslovak Republic, when inside the movement gaining strength ideas of Zionism and emigration to Palestine. Analysis focuses on the ideological divide and philosophical transition of the scout organization Blau-Weiss (focusing on being in nature) in the Zionist movement Techelet Lavan successfully disseminating ideas of Zionism between the German Jewish youth in the Czechoslovak Republic. The issue of movement Blau-Weiss is put in context with the development of other Jewish youth movements – Czech, German or Zionist.

DIE JÜDISCHE JUGENDBEWEGUNG BLAU-WEISS IN DER TSCHECHOSLOWAKEI (1918-1933)

Der Artikel widmet sich der Frage der jüdischen Jugendbewegung im Bund Blau-Weiß sowohl vor dem Jahre 1918 (d. h. vor der Gründung der Tschechoslowakei) als auch im Zeitraum der Ersten tschechoslowakischen Republik. Der Text analysiert die Haupttendenzen, wie die Mitglieder, die ursprünglich im Bund Wandervogel aktiv waren, den neuen jüdischen Jugendbund Blau-Weiß gegründet haben. Im Zentrum der Analyse stehen auch die Fragen des Programms der jüdischen Jugendbewegung nach der Gründung der Tschechoslowakei. In diesem Zeitraum haben die Ideen des Zionismus und der Aussiedlung nach Palästina an Bedeutung gewonnen. Analysiert wurde auch die ideelle Umorientierung vom deutschen Wandebund Blau-Weiß zur zionistischen Jugendbewegung Tchelet Lavan, die die Ideen des Zionismus bei der deutschen jüdischen Jugend in der Tschechoslowakei erfolgreich verbreitet hat. Die Problematik der Jugendbewegung wird auch mit der Entwicklung in anderen jüdischen – tschechischen, deutschen oder zionistischen - Bünden kontextualisiert.

ŻYDOWSKI RUCH MŁODZIEŻOWY BLAU-WEISS W CZECHOSŁOWACJI (1918-1933)

Opracowanie dotyczy kwestii formowania się żydowskiego ruchu młodzieżowego Blau-Weiss, zarówno przed rokiem 1918, jak i w czasach międzywojennej Czechosłowacji. W artykule analizie poddano czynniki, które sprawiły, że z pierwotnego niemieckiego towarzystwa młodzieżowego Wandervogel powstała samodzielna żydowska grupa Blau-Weiss. W centrum uwagi stawiany jest też proces formowania się idei i ideologicznych początków ruchu w czasach po powstaniu Republiki Czechosłowackiej, kiedy to wewnątrz ruchu coraz silniejsze stawały się idee syjonizmu i migracji do Palestyny. Analizie poddano przełom oraz przekształcenie ideowe z harcerskiej organizacji Blau-Weiss (skupiającej się na przebywaniu na łonie natury) w syjonistyczny ruch Techelet Lavan, który z sukcesem szerzył syjonistyczne idee między niemiecką młodzieżą żydowską w Czechosłowacji. Ruch Blau-Weiss przedstawiony jest w kontekście procesów zachodzących w innych żydowskich ruchach młodzieżowych – czeskich, niemieckich i syjonistycznych.